

BESLUT
2006-11-21
Dnr LiU-2016-00262

Utbildningsplan för utbildning av specialpedagoger

Genomförda studier enligt denna plan leder fram till Specialpedagogexamen (Postgraduate Diploma in Special Educational Needs)
Avancerad nivå

1. Statsmakternas beslut och riktlinjer

1.1 Examensrätt

Enligt Högskolelagen (SFS 1992:1434) 1 kap 11 § ankommer det på regeringen att föreskriva vilka examina som får avläggas vid högskolorna. Högskoleverket beslutar vid vilka högskolor dessa examina får avläggas.

Högskoleverket har 2004-12-16 beslutat att tilldela Linköpings universitet rätten att utfärda specialpedagogexamen.

1.2 Utbildningens nivåplacering, omfattning och förkunskapskrav

I enlighet med Högskoleförordningen, SFS 2007:638, framgår att specialpedagogexamen uppnås efter att den studerande fullgjort kursfordringar om 90 högskolepoäng på avancerad nivå. Den studerande ska inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Förkunskapskrav är svenska och engelska motsvarande grundläggande behörighet på grundnivå samt lärarexamen (grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, förskollärarexamen) och minst tre års erfarenhet av lärartjänstgöring på minst halvtid efter avlagd examen. Yrkeserfarenheten skall vara inom lärarexamens verksamhetsområde.

1.3 Utbildningens mål

Kunskap och förståelse

Utbildningen till specialpedagog på avancerad nivå innebär att den studerande, efter tidigare avlagd lärarexamen, har fördjupat och vidareutvecklat sin *kunskap och förståelse* vad gäller specialpedagogisk forskning och teoribildning samt

BESLUT

2006-11-21

Dnr LiU-2016-00262

kan bearbeta och integrera teoribaserad och erfarenhetsbaserad kunskap. Den studerande har vidare utvecklat kunskap för att hantera och visa handlingsberedskap inför komplexa utbildnings- och undervisningssituationer.

Färdighet och förmåga

Den studerande har utvecklat *färdighet och förmåga* att identifiera och analysera situationer i pedagogisk verksamhet för att både förebygga och förhindra att svårigheter i undervisnings- och lärandemiljöer uppstår. Den studerande kan aktivt medverka i det dagliga pedagogiska arbetet och stödja såväl enskilda elever som personal och föräldrar. Den studerande kan genomföra och kommunicera kartläggnings- och utredningsarbete på organisations-, grupp- och individnivå samt har förmåga att initiera, ansvara för och medverka i åtgärdande arbete i samverkan mellan verksamhetens olika parter. Den studerande har vidare utvecklat förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och kan ge råd i pedagogiska frågor samt med hjälp av uppföljning och utvärdering leda utveckling av den pedagogiska verksamheten med målet att alla elevers behov ska tillgodoses.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Den studerande har efter avslutad utbildning utvecklat en god självkänedom och kan möta elever, föräldrar och personal med ett *förhållningssätt* som uttrycker empati, förståelse och respekt. Den studerande kan göra bedömningar, föreslå förändringar och lösningar samt fatta beslut som grundar sig på såväl akademisk kunskap som erfarenhetsbaserad sådan. Den studerande förstår betydelsen av lagarbete och samvekan med andra yrkesgrupper. Den studerande har förmåga att identifiera sitt behov av fortlöpande kunskap- och kompetensutveckling samt urskilja etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.

2. Utbildningens kurser och programmets huvudsakliga uppläggning

2.1 Ingående kurser

BESLUT

2006-11-21

Dnr LiU-2016-00262

Block 1:

Specialpedagogik – kunskapsområde och forskningsfält	15 högskolepoäng
Specialpedagogisk verksamhet	15 högskolepoäng

Block 2:

Lärande och utveckling	15 högskolepoäng
Möjligheter, hinder och utmaningar i lärandet	15 högskolepoäng

Block 3:

Vetenskapsteori och forskningsmetod	15 högskolepoäng
Examensarbete	15 högskolepoäng

2.2 Förkunskapskrav

För att påbörja block 2 kurs 1 ska den studerande ha godkända 15 högskolepoäng inom Specialpedagogprogrammet eller motsvarande.

För att påbörja block 3 kurs 1 ska den studerande ha godkända 45 högskolepoäng inom Specialpedagogprogrammet eller motsvarande.

För att påbörja block 3 kurs 2 ska den studerande ha genomgången kurs Vetenskapsteori och forskningsmetod med minst 5 godkända högskolepoäng och minst 45 övriga högskolepoäng inom Specialpedagogprogrammet eller motsvarande.

2.3 Programmets uppläggning

Specialpedagogik är ett tvärvetenskapligt kunskapsområde med inslag från bland annat pedagogik, psykologi, sociologi, kommunikationsvetenskap och handikappvetenskap. Specialpedagogens breda och djupa kunskapsbas är en förutsättning för att kunna pröva och vidareutveckla pedagogiska teorier och utveckla goda lärmiljöer för elever i behov av särskilt stöd. En betydelsefull utgångspunkt för den specialpedagogiska påbyggnadsutbildningen vid Linköpings universitet är den erfarenhetsbaserade kunskap som de studerande bär med sig in i utbildningen och denna erfarenhet utvecklas vidare under studierna i programmet genom så kallade verksamhetsförlagda utbildningsavsnitt. Utbildningen ska vara det ”pedagogiska mittfält” där teoretisk kunskap och erfarenhetsgrundad sådan reflekteras och är förutsättning

BESLUT

2006-11-21

Dnr LiU-2016-00262

för utveckling av analysförmåga, förståelse och ny kunskap i ett specialpedagogiskt perspektiv och för att utveckla den kompetens som specialpedagogen ska besitta – förmåga att undervisa, utreda, utvärdera och handleda samt leda utveckling.

Studierna i Specialpedagogprogrammet delas in i tre block om vardera 30 högskolepoäng.

BLOCK 1

Programmets första block innebär en introduktion till det specialpedagogiska kunskapsområdet. Centrala begrepp och beteckningar, till exempel normalitet, avvikelser, differentiering, integrering, segregering och inkludering, analyseras och problematiseras för att bli möjliga att förstå och hantera i en undervisnings- och utbildningskontext. Kunskap om grupper och grupprocesser, kommunikation och samtal samt kunskap om handledning, ledarskap och utvärdering utvecklas, likaväl som kunskap om etiska förhållningssätt och värdegrund.

BLOCK 2

Det andra blocket innebär fördjupade studier med fokus på teorier om och metoder vid lärande. Möjligheter och hinder för lärande studeras med utgångspunkt i aktuell specialpedagogisk forskning, lärandeteorier. Syftet är att skapa reflektionsgrund för verksamhetsanalyser och inför framtida handledning av arbetslag och enskilda lärare. Kunskapen ligger också till grund för specialpedagogens uppgifter med inriktning mot utvärdering, utredning och utveckling.

Under block 2 är lärandesituationer i skolans vardag föremål för studier och kunskaper om samverkan och samspel med det omgivande samhället vidareutvecklas. En djup kunskap om olika faktorer påverkan på situationer och individer, samt insikt om att dessa upplevs och tolkas på olika sätt på organisations-, grupp- och individnivå, är av största vikt för att specialpedagogen ska kunna analysera, förstå och i samverkan, på ett professionellt och välunderbyggt sätt, möta och hantera händelser, reaktioner och resultat. Hinder för lärande på grund av omgivningens möte med och bemötande av neuropsykiatriska funktionshinder, utvecklingsstörning samt olika socioemotionella påverkansfaktorer analyseras och problematiseras.

BESLUT

2006-11-21

Dnr LiU-2016-00262

BLOCK 3

Under det tredje blocket fokuseras teorier om vetenskaplig metod och förhållningssätt samt tillämpning av dessa kunskaper i det självständiga arbetet som avslutar programmet.

Den vetenskapliga utvecklingen och debatten inom det specialpedagogiska fältet följs och ger möjlighet för en förtrogenhet med vetenskaplig problemformulering och vetenskapligt framställningssätt. Fördjupade kunskaper om olika metoder för undersökning, utvärdering och analys samt ett kritiskt förhållningssätt är viktiga delar avsnitt i studierna.

3. Tillgodoräknande

Sökande kan vid inträde till specialpedagogprogrammet ansöka om tillgodoräknande av tidigare studier i specialpedagogik på avancerad nivå.

4. Examination och betyg

Programmets kurs- och examinationsuppgifter är en del av den studerandes läroprocess och examinationer är lärtillfällen.

Reflektion och skrivande är en grund för att utveckla såväl teoribaserad som erfarenhetsbaserad kunskap. Samtal och skrivande är redskap för att synliggöra kunskapen men också ett led i den personliga och professionella utvecklingen. Texter kommer att granskas och bedömas i seminariegrupper, med hjälp av critical friends och av examinationsansvariga lärare.

Examination vid programmet regleras av [Linköpings universitets föreskrifter rörande examination och examinator](#) (LiU 2008/03258 RS U10:08)¹

Betyg sätts på kurs. Som betyg används något av uttrycken **Godkänd** och **Underkänd**. På kursen Examensarbete, 15 högskolepoäng, används också uttrycket **Väl godkänd**.

Utbildningsplanen är fastställd 2006-11-21 av Kursplannämnden på delegation av Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap, 2006-11-14 med stöd av Högskoleförordningen (SFS 2006:1054).

BESLUT

2006-11-21

Dnr LiU-2016-00262

Utbildningsplanen har reviderats 2008-04-01, 2008-11-21 av Kursplanenämnden på delegation av Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap. Reviderad 2012-02-15 av Grundutbildningsnämnden på delegation av Styrelsen för Utbildningsvetenskap. Reviderad av Grundutbildningsnämnden 2013-04-25 (spärkrav), 2014-11-13 och 2015-10-01. Senast reviderad 2016-01-28 av prodekan Cecilia Lindgren på delegation av Grundutbildningsnämnden.

Utbildningsplanen gäller från och med ht 08

Dnr LiU-2016-00262. Tidigare dnr LiU 1371/06-41 och LiU-2012-01044.

¹ Tillägg i utbildningsplan 2008-11-21.